

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 16P/1/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3817200039
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Schromová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2017:3817200039.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Jarmilou Schromovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: O. Y., nar. XX.XX.XXXX, toho času v Detskom domove, Ilava - Klobušice, v konaní zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza - OSV, dieťa rodičov - matky: W. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom Y., I. T. 6, a otca: G. Y., nar. X.X.XXXX, bytom Y., I. T. 6, za účasti Detského domova M. Nešpora 104, Ilava - Klobušice a prokurátorky Okresnej prokuratúry Prievidza, o nariadenie opakovaného výchovného opatrenia a nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje nad maloletým O. Y., nar. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá bude realizovaná v K. domove, M. L. XXX/XX, W. - T..

II. Obom rodičom maloletého dieťaťa W. Y., nar. XX.X.XXXX a G. Y., nar. X.X.XXXX určuje lehotu 12 mesiacov na úpravu ich rodinných, zdravotných a sociálnych pomerov, aby mohli v budúcnosti vykonávať osobnú starostlivosť o maloletého O.

III. Matka dieťaťa Irena Halová, nar. 16.2.1981 a otec dieťaťa Pavel Halo, nar. 3.5.1976 sú povinní počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia platiť na výživu maloletého Rudolfa sumu každý vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa, ktoré výživné sú obaja rodičia povinní platiť na účet Detského domova, M. Nešpora 104/16, Ilava - Klobušice, mesačne vždy vopred, najneskôr do 27. dňa v mesiaci vopred.

IV. Konanie o opakované uloženie výchovného opatrenia - pobytu maloletého O. v zariadení zastavuje.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 3.1.2017 bol doručený tunajšiemu súdu návrh na vydanie neodkladného opatrenia, aby súd nariadil, aby bol maloletý O. Y., nar. XX.XX.XXXX ponechaný v starostlivosti Detského domova Ilava - Klobušice a zároveň, aby súd začal konanie o nariadenie výchovného opatrenia - pobytu maloletého v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov. Návrh podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza - OSV s odôvodnením, že nad maloletým O. Y. bol Okresným súdom Prievidza spis. zn. 9P 4/2016-40 z 18.5.2016 nariadené výchovné opatrenie - pobyt v zariadení v Detskom domove Ilava - Klobušice z dôvodu, že matka maloletého je psychiatrický pacient, ktorá nie je schopná postarať sa o maloletého a otec dieťaťa nebol pre maloletého žiadnou autoritou a jeho výchovu nezvládal. V roku 2013 maloletý 2x spáchal priestupok proti majetku. Po nariadení výchovného opatrenia - pobytu v zariadení v Detskom domove Ilava - Klobušice, bol maloletý opakovane prichytený pri fajčení, taktiež bol pozitívny i na drogy. V súčasnosti má i maloletý záujem zotrvať v zariadení z dôvodu ukončenia si vzdelania, sám sa vyjadril, že neverí, že by chodil do školy z rodiny.

2. Na základe uvedeného návrhu tun. súdu uznesením spis. zn. 16P 1/2017-15 z 9.1.2017 vydal neodkladné opatrenie, ktorým obom rodičom maloletého uložil, aby ponechali maloletého v starostlivosti Detského domova Ilava - Klobušice, do skončenia konania vedeného na OS Prievidza, o opakované uloženie výchovného opatrenia - pobytu maloletého v zariadení, najdlhšie na 6 mesiacov a zároveň súd začal konanie vo veci samej o opakované uloženie výchovného opatrenia - pobytu maloletého v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa.

3. Následne z podnetu kolízneho opatrovníka i detského domova súd uznesením spis. zn. 16P/1/2017-26 z 16.5.2017 začal i konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým O., keďže i sám maloletý sa počas pobytu v detskom domove vyjadril, že má za účelom dokončenia povinnej školskej dochádzky záujem až do plnoletosti zotrvať v starostlivosti zariadenia, v ktorom je umiestnený, pričom podľa prešetrenia pomerov rodičov, nie je možné očakávať, že by opakované uloženie výchovného opatrenia naplnilo svoj účel a došlo by k zabezpečeniu úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa.

4. Matka i otec dieťaťa sa v priebehu konania k veci nevyjadrili, na stanovený termín pojednávania sa nedostavili, preto súd vec prejednal v neprítomnosti rodičov v zmysle § 180 C.s.p.. Z aktuálnej sociálnej správy o maloletom O. Y. od Detského domova Ilava - Klobušice z 6.6.2017 súd zistil, že otec sa pred nimi vyjadril, že súhlasí s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým, nakoľko on sa musí postarať o manželku. Otcovi bola zo strany komunitného centra ponúknutá možnosť pomoci s podaním návrhu na súd o pozbavenie spôsobilosti matky na právne úkony, čo otec dieťaťa odmietol.

5. Zástupkyňa detského domova v priebehu konania uviedla, že správanie maloletého sa v porovnaní s tým, ako sa správal maloletý pred umiestnením a v súčasnosti zlepšilo, naposledy sa však vyskytol problém krádeže peňaženky, k čomu sa neskôr maloletý priznal. Zástupkyňa detského domova navrhla nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť a oboch rodičov zaviazat' platením výživného v minimálnej výške, teda 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa.

6. Kolízna opatrovníčka maloletého dieťaťa po vykonanom dokazovaní navrhla nad maloletým nariadiť ústavnú starostlivosť a oboch rodičov zaviazat' platením výživného v minimálnom rozsahu, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia súdu.

7. Prokurátorka OP Prievidza po vykonanom dokazovaní nad maloletým navrhla nariadiť ústavnú starostlivosť a oboch rodičov zaviazat' platiť minimálne výživné.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi pripojenými v spise 16P 1/2017 a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

9. Z pripojeného spisu tun. súdu 9P 4/2016 súd zistil, že rozsudkom spis. zn. 9P 4/2016-40 z 18.5.2016 bolo maloletému nariadené výchovné opatrenie - pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, a to v Detskom domove Ilava - Klobušice na dobu 6 mesiacov, zároveň bolo nad maloletým nariadené výchovné opatrenie - dohľad. Z odôvodnenia cit. rozhodnutia súd zistil, že z dôvodu rodinného prostredia maloletého sa u O. dlhodobo prejavovali výchovné problémy spočívajúce v zanedbávaní školskej dochádzky, nerešpektovaní školských povinností, výchovné problémy s maloletého súviseli s konaním matky, ktorá je niekedy i agresívna. Tieto výchovné problémy maloletého O. boli nezvládnuteľné v jeho prirodzenom rodinnom prostredí, keďže otec má popri maloletých deťoch na starosti zdravotne ťažko postihnutú manželku, ktorá je psychicky chorá a požíva alkoholické nápoje. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17.6.2016.

10. Z aktuálnej sociálnej správy od Detského domova Ilava - Klobušice z 6.6.2017 súd zistil, že maloletý v súčasnosti navštevuje 9. ročník ZŠ, ktorý na základe pôvodne vysokej absencie, približne 570 neospravedlnených hodín, opakuje. Adaptácia v školskom prostredí bola náročná, postupne si zlepšil výsledky v škole, odstránil nevhodné správanie na hodinách a počas prestávok. Správanie v školskom prostredí je hodnotené ako negatívne, predovšetkým s prihliadnutím k tomu, že 10.2.2017 došlo ku krádeži mobilu, ku ktorej sa na tretíkrát priznal maloletý, neskôr sa maloletý priznal i ku krádeži peňaženky, ku ktorej došlo 22.5.2017. Životný štýl maloletého a správanie je ovplyvnené silnou závislosťou na nikotíne. Šetrením a pohovormi s rodičmi bolo zistené, že situácia v rodine je nezmenená, naďalej nepripadá do úvahy, aby sa maloletý vrátil do prirodzeného prostredia, matka ani otec by z ich pohľadu nevedeli zabezpečiť adekvátnu starostlivosť maloletému. V domácnosti je neporiadok, matka nie je schopná starať sa o domácnosť, pripraviť jedlo, otec chodí príležitostne pracovať, ale nemá stály príjem, musí sa starať o svoju psychicky chorú manželku. Je predpoklad, že maloletý by nerešpektoval svojich rodičov, bol by bez dozoru a mal by príležitosť ku konzumácii marihuany alebo iných návykových látok. Matka odmieta dobrovoľný pobyt v nemocnici. Otcovi bola zo strany komunitného centra ponúknutá možnosť podaním návrhu na súd o pozbavenie spôsobilosti matky, čo odmieta. Otec vyjadril súhlas s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým, nakoľko

on sa musí postarať o manželku. Maloletý s nariadením ústavnej starostlivosti súhlasí, preto vzhľadom na neuspokojujúcu rodinnú situáciu a rodinné pomery odporúčajú nariadenie ústavnej starostlivosti. Jej cieľom bude ukončenie povinnej školskej dochádzky maloletého, následná príprava maloletého na budúce povolanie. V prípade pretrvávajúcich výchovných problémov dieťaťa, krádeže, užívanie návykových látok, úteky, bude jeho ďalší pobyt v zariadení prehodnotený a navrhnutý na umiestnenie do reedukačného zariadenia na základe rozhodnutia súdu.

11. Zo správy zo šetrenia rodinných pomerov zo strany kolízneho opatrovníka z 13.3.2017 súd zistil, že matka maloletého je psychiatrický pacient, kvôli čomu je od roku 2008 na invalidnom dôchodku. Otec maloletého v súčasnosti už nie je zamestnaný vo firme Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., je nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, vykonáva príležitostné práce. Domácnosť rodičov je vedená na veľmi nízkej úrovni, rodina je zvyknutá žiť v neporiadku, domácnosť bola v tom čase tri mesiace odpojená od elektrickej energie. Otec pre maloletého nebol žiadnou autoritou. Matka maloletého si nepripúšťa, že vo veľkej miere požíva alkoholické nápoje, čo má za následok jej zvýšenú agresivitu, poruchy vnímania, pobyt v nemocnici odmietla. Otec maloletého proces pozbavenia spôsobilosti matky odmieta. Na základe toho kolízny opatrovník navrhol nariadiť nad maloletým ústavnú starostlivosť.

12. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že matka dieťaťa je poberateľkou invalidného dôchodku vo výške 169,40 eur. Z lekárskej správy z 29.5.2017 od MUDr. Cagáňovej - psychiatra súd zistil, že matka dieťaťa je evidovaná v jej odbornej ambulancii pre závislosť na alkohole, organické-etylotoxické poruchy osobnosti a správania s degradáciou intelektu osobnosti pri v.s. premorbidnej mentálnej zaostalosti, pričom vzhľadom na uvedené limity nie je schopná dodržiavať terapeutický režim v zmysle abstinencie od alkoholu, je nekritická, nemotivovaná k abstinencii, odmietavá k doporučovanej liečbe. Lekárka ďalej uviedla, že pri poslednom vyšetrení v novembri 2016 konštatovala, že má výrazné obmedzenia aj v starostlivosti o vlastnú osobu, bolo by vhodné prehodnotiť jej spôsobilosť k právnym úkonom a zbaviť ju právnej zodpovednosti.

13. Z oznámenia od Hornonitrianskych baní Prievidza, a.s. z 23.5.2016 súd zistil, že otec dieťaťa bol zamestnaný v ich spoločnosti od 9.2.2016 do 30.9.2016, pričom pracovný pomer s ním skončil výpoveďou v zmysle § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce z dôvodu, že od 26.7.2016 prestal chodiť do práce, na základe čoho sa u neho jednalo o neospravedlivené zameškanie práce. Z potvrdenia od uvedeného zamestnávateľa súd zistil, že čistý priemerný mesačný zárobok otca počas trvania uvedeného pracovného pomeru bol 427,44 eur.

14. Podľa § 54 Zákona o rodine v platnom znení, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. (2) Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv. (3) Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa. (4) Ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. (5) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

15. Podľa § 55 ods. 1,2 cit. zákona, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. (2) Ak súd nariadil ústavnú starostlivosť z dôvodov, ktoré sú na strane rodičov, v rozhodnutí zároveň určí rodičom dieťaťa primeranú lehotu na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote zabezpečia, súd ústavnú starostlivosť zruší. Ak rodičia úpravu svojich rodinných a sociálnych pomerov v určenej lehote nezabezpečia, súd začne aj bez návrhu konanie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti alebo konanie o zverení dieťaťa do pestúnskej starostlivosti.

16. Podľa § 81 cit. zákona, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné. (2) Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

17. Po zhodnotení zisteného vyššie uvedeného skutkového stavu dospel súd k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým O. Y.. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplýva, že obaja rodičia v súčasnosti naďalej nemajú vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletého, jeho výchovu nezvládali, matka kvôli pretrvávajúcim zdr. problémom psychiatrického charakteru, otec kvôli tomu, že nebol dostatočnou autoritou pre maloletého. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplýva, že správanie maloletého sa počas pobytu v detskom domove na základe doposiaľ nariadeného výchovného opatrenia čiastočne zlepšilo, pretrvávajú však problémy s drobnými krádežami. S prihliadnutím na všetky uvedené skutočnosti dospel súd k záveru, že nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým je na prospech maloletého, a keďže súd nezistil žiadnych príbuzných, ktorí by sa mohli o maloletého postarať, a ktorí by jeho výchovu zvládali, dospel súd k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky stanovené v § 54 ods. 1 Zákona o rodine, a preto nad maloletým O. nariadil ústavnú starostlivosť.

18. Súd zároveň v zmysle cit. ustanovenia § 55 ods. 2 Zákona o rodine určil obom rodičom primeranú lehotu jedného roka na úpravu ich rodinných a sociálnych pomerov tak, aby mohli osobne vykonávať starostlivosť o maloleté dieťa.

19. Súd zároveň v zmysle cit. ustanovenia § 81 ods. 1,2 Zákona o rodine rozhodol i o vyživovacej povinnosti oboch rodičov tak, že sú povinní platiť na výživu maloletého sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa, a to počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia s poukazom na skutočnosť, že matka dieťaťa je poberateľkou len invalidného dôchodku, otec dieťaťa je v súčasnosti nezamestnaný, evidovaný na úrade práce a bez pravidelného príjmu, pričom o ich vyživovacej povinnosti rozhodol v súlade s § 62 Zákona o rodine v platnom znení.

20. Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania vyšlo najavo, že je potrebné vo veci začať konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti, pričom po vykonanom dokazovaní súd aj nad maloletým nariadil ústavnú starostlivosť, súd skôr začaté konanie o nariadenie výchovného opatrenia - pobytu maloletého v zariadení najdlhšie na dobu 6 mesiacov v zmysle § 2 ods. 1 C.m.p. v spojení s § 161 ods. 2 C.s.p. zastavil.

21. O náhrade trov účastníkov konania rozhodol súd v súlade s § 52 C.m.p. v platnom znení.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Trenčíne. Odvolanie sa podáva na Okresný súd Prievidza v dvoch vyhotoveniach. Odvolanie musí obsahovať okrem všeobecných náležitostí (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, spisovú značku, čo sa ním sleduje a podpis), označenie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa toto rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie môže byť odôvodnené skutočnosťami uvedenými v § 365 ods. 1,2 C.s.p. a v § 62 ods. 1 a v § 63 C.m.p. .

Ak povinný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku /Zákon č. 233/1995 Z. z. v platnom znení/, ak ide o rozhodnutie o starostlivosti maloletých detí, alebo úpravu styku s maloletými deťmi, návrh na súdny výkon rozhodnutia / § 370 a nasl. Zák.č. 161/2015 Z.z. C.m.p. v platnom znení/.